דלמא רבי שמעון היא ט' · לבל לרבנן בין פסק ובין לא פסק שקיל כדהשתא ויהא ליה לאוקמה כרבי שמעון טפי דהשתא לא הוי אלא שתי מחלוקת דרבנן דרבי שמעון כר' יהודה דמניתין לבל לי מתני' רבנן היא היכא אלא מחלוקת בלא פסק דלר' שמעון אין לוקח יכול לחזור בו כלל לפי' אם הוא רוצה לקבל מי שפרע ולרבנן יכול לחזור בו וקאי כמי שפרע ולרבי יהודה לפילו מי שפרע ליכא ועוד דסברת הוא דלרבנן דרבי שמעון כיון דלא נתקייס המקח בשעת מתן מעות ויכול לחזור הלוקח לפי' לא הוזל אלא סייס כמי שפרע אם כן כשהוזל השער לפילו כמי שפרע לא יהיה דדעתיה לתיניס לתרעא זילא לבל לר' שמעון דסבר דלוקח לא מלי הדר ביה להכי לי פסק כשער הגבוה שקיל כדהשתא מי ילו שקיל כדמעיקרא דליכא למימר לדידיה ליקול כדהשתא משום דדעתיה דלוקח לתרעא זילא דהרי נתקייס המקח משעת נתינת המעות לענין שלא יוכל לחזור לפילו יקבל עליו מי שפרע:

תיפוק ליה דשליח טויה · תרב פפא פריך דאמר לעיל אלא שנא מי לקבל מי שפרע כשליח ופריך דלא שייך מי שפרע כשליח ולבון תיפוק ליה ים לייסב דס"ק דמכי דלא נתבטלו דברי רב פפא מחמת קושית של רבינא מכל מקום תיפוק ליה דשוייה שליח הלויני

ימות הגשמים איכא ביניייהו: ופוסק עמו כשער הגבוה: התם הוא גברא דיהיב זוזי לנדוניא דבי חמוה לסוף זל נדוניא, אתו לקמיה דרב פפא, אמר ליה: אי פסקת עמו בשער הגבוה שקיל בהשתא, ואי לא, שקיל כי מעיקרא, אמרו ליה רבנן לרב פפא ואי לא פסק, שקיל כמעיקרא, מעות נינהו ומעות לא קנו: אמר להו אנא נמי לקבולי עליה מי שפרע, קא אמינא: אי פסק בשער הגבוה, מוכר קא הדר ביה, מקבל עליה מוכר מי שפרע, אי לא פסק לוקח קא הדר ביה, מקבל עליה לוקח מי שפרע, אמר ליה רבינא לרב פפא ומאי דרבנן היא דפליגי עליה דרבי שמעון דאמרי מעות לא קנו ואפילו הכי אי פסק בשער הגבוה שקיל כדהשתא אי לא פסק שקיל כדמעיקרא, דלמא רבי שמעון היא דאמר מעות קונות ובי פסק בשער הגבוה שקיל כי השתא אי לא פסק שקיל כמעיקרא משום דקני להו זוזי אבל לרבנן בין פסק בין לא פסק שקיל כי השתא דדעתיה דאיניש אתרעא זילא, אמר ליה אימור דאמר רבי שמעון בחד תרעא, בתרי תרעי מי אמר, דאי לא תימא הכי, מי שפרע בלוקח לרבי

שמעון ליתי וכי תימא הכי נמי והתניא מכל מקום לאו מכל מקום אבל אמרו חכמים מי שפרע בין מאי "מכל מקום" לאו דלא שנא לוקח ולא שנא מוכר מקבל עליה מי שפרע, אלא כי קאמר רבי שמעון בחד תרעא, בתרי תרעי לא אמר, אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ותיפוק ליה דשליח שוייה — מעיקרא? א"ל בתגרא דזבין ומזבין: מתני' מלוה אדם את אריסיו חטין בחטין לזרע אבל לא לאכול שהיה רבן גמליאל מלוה את אריסיו חטין בחטין לזרע ביוקר והוזלו או בזול והוקרו נוטל מהן כשער הזול, ולא מפני שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: גמ' תנו רבנן ומלוה אדם את אריסיו חטים בחטים לזרע בד"א שלא ירד אבל ירד אסור ומאי שנא תנא בירד דלא קא מפליג בין ירד ובין לא ירד, ומאי שנא תנא ברא דקא מפליג בין ירד ובין לא ירד? אמר רבאר אידי אסברה ניהלי באתרא דתנא דיהיב אריסא יהיב ביזרא, בין ירד ובין לא ירד כמה דלא יהיב ביזרא מצי מסליק ליה, וכי קא נחית לבציר מהכי קא נחית, באתרא דתנא ברא מרי ארעא יהיב ביזרא: אי לא ירד, דמצי מסליק ליה, כי קא נחית לבציר מהכי קא נחית אי ירד דלא מצי מסליק ליה, אסור. תנו רבנן אומר אדם להבירו

הלויני

בתוך הזמן: **מימור דאמר ר' שמעון** · לזוקח לא מלי הדר ביה: **באחד תרעא** · כגון שלא נשתנה השער לו בפוסק ע"מ לקבל מיד ונשתנה ובתוך כך נשתנה השער דכי פסק לאו לדעתיה דמרעא זילא פסק: **בתרי תרעי** · כי מתניתין: **מי אמר** · מודה הוא דחוזר ואין עליו אלא מי שפרע, וכי נמי חוקמת לה כרבי שמעון להכלל מקלקל מי שפרע לה לפסוק כשער הגבוה ואם לא פירש וחוזר בו מקבל מי שפרע והא"ם לרבנן, דבתרי תרעי לא פליגי: **דאי לא תימא** · דמודי ר"ש בתרי תרעי דלוקח יכול לחזור בו ויקבל מי שפרע: **ליתי ליה** · בתמיה: **ותניא מכל מקום כך הלכה כו'** · וס"ש קאמר לה בפרק הזהב (לעיל מח·) : **ופיפוק ליה** · דאין כאן מי שפרע אלא לוקח גדוניא זו דהא אליה קויה, על בית חמיו עשאוהו אליה לפסוק וחמיו חוזר בו ומה בידו על זה לעשות אב"ד מקלקלין לותו, וחמוה נמי לאו בר קבולי אי שפרע, הוא דמי למ"ד היה לך לפסוק כשער הגבוה ולתקופי שדרתיך ולא לעוות, ודבר פיוות, כמה שהיה עליו לתקן, לא נעשה שלוחו: **במגרת דובין ומוכין** · לא אליה נעשה אלא הוא פסק עם מחנו ומחנו פסק עם מחריס ומשתכר *ח"כ לא פסק חמיו עמו וזה פסק כדי למוכרה לחמיו ולהשתכר: **מתני' חטין בחטין לזרע** · סלה בסלה זבגמרת מפרש טעמא: **שפיס ר"ג** · כלומר לכך הוצרך לשנות משנה זו לפי שהיה ר"ג מחמיר שלא הוזל ולא הוקר מהן כשער הזול ולשמועינן מתניתין לן שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ' שלא ירד** · עדיין לא ירד המריס לעוכה בשום עבודה: **לבל ירד לשוכר** · כדמפרש ואזיל: **רבי אידי משכרה לי** · פירש והבינה לי: **ביזרא** · הזרע: **מני מסלק ליה** · בעה"ב הלכך לפילו ירד וכבר חרשה הוזיל וביד בעה"ב לסלקו בשביל שלין לו זרע, כשלוה ממנו וזורע, ובשיוקרו חטין יתן חטין, לין זו הלוואה שלא לכליר נתים הרי הוא כיוכד לתוכה מעכשיו ע"מ שיטול בעה"ב הזרע תחלה מחלק המגיע להריס והחריס יטול השאר בשכר טרחו ויטול פחות משאר חריסין כשיעור הזרע ועל מנת כן ירד שיטול פחות משאר חריסין כשיעור הזרע: **מרי מרעא יהיב ביזרא** · וזה היה קרקע שלו יפה ובשיה ממנה הטייר להטיל על החריס הלכך אם פסק כן עמו בתחילתו קודם שירד דמלי מסלק ליה, כי נתית, לבליר מהכי נתים, ולין זו הלוואה, לבל ירד, ומתחילתו לא פסק עמו אליה הזרע ולאחר מיכן נתרצה מחליו ע"י קבלת דמים או מתנה, לין יכידתו עכשיו לתוכה דעימת לבליר מהכי נתים, והלוואה היא גביה ואסור:

וקונך

ימות הגשמים מילה ביניייהו · אתא קתני כל ימות השנה קאמר ופליג עליה רבי יוסי ואומר לא שנא ימות החמה ולא שנא ימות הגשמים על שיהא לו למוכר זבל בחצרות אלמים מהירין לקח על פי שאין לו ים לאחרים אם ימות החמה הן שהבל ים לתן זבל שבשדה נרקב ויעקוף בימות הגשמים ועשאה זבל לבל בימות הגשמים לא: **ופוסק עמו כשער הגבוה** · תלוה מתני' קאי שנריך לפסוק עמו שאם יוזלו ויפחתו דמי השער ויגבה שער הפירות שיתמו יוסר בשלש שיתן לו כשער הזול, ואם לא פסק בן יקבל על כרחו כשער שפסק: **שהוא נגרע דיהיב זוזי לנדוניא דבי חמוה** · ופסק עם מוכרי *כדוניא שמות שיתמו הבעות (ונתן להם *מעות להיות מוכנים ליום פלוני ושעתו חמיו שליח לפסוק: **זל נדוניא** · ולא לחזור שלין חמיו רלה לקבלה בדמים הללו: **מוכר קסדר ליה** · כשחיתו מקיים תנאו ליתן לשער הזול: **וממאי** · דמתני' דמרינ ליה לפסוק כשער הגבוה תפילו לרבנן קאמר דפליגי עליה דר' שמעון בפרק הזהב (לעיל דף מד·) ואמרי לזוקח יכול לחזור בו כמוכר ואין לו עליו שלה מי שפרע בחוזר בו לף בלה נשתנה השער ואפילו הכי תמרינן במתני' כי נשתנה השער ואיכא למימר הואיל ולא נתן המעות על מנת לקבל עכשיו שלה לאחר זמן ובתוך כך נשתנה השער דעתיה אתרעא זילא הוא לא תמרינן הכי אלא משום קושת הגבוה דשקיל כדהשתא ואי לא שקיל כמעיקרא לו יקבל מי שפרע: **דלמא מתני'** · דתלמרכת לפרושי: **רבי שמעון היא דאמר מעות קונות** · וגבי מוכר הוא דתקון רבנן חזרה כי לא מסיק מיניה ומקבל מי שפרע לבל לוקח לא מלי הדר ביה מכי יהיב (ף) זוזי (*לף) כי לא נשתנה השער ומשום הכי כי נשתנה השער נמי הואיל ומעות קונות לא מלי הדר ביה הלי לוקח דמתני' דקאי ליה זוזי לבבל לרבנן דתמרי לף לוקח יכול לחזור בו לפילו *בשעה שלא נשתנה ולא קני לקבולי מי שפרע היכא דנשתנה השער והוא לא נתן מעות שלא ע"מ לקבל להאחר זמן תיפוק ליה דמי שפרע נמי ליכא ותפילו לא פירש: **דדעתיה דזיניס** · שפוסק עד להאחר זמן: **דמרעא זילא הוא** · אם יתנה

קסב א ב ג מיי' פ"ט מהל' מלוה ולוה הלכה ה סמג לאוין קנב טוש"ע י"ד סי' קעה סעיף ו:

קסג ד ה מיי' שם פ"י הלכה ה סמג שם טוש"ע י"ד סי' קסב סעיף ד:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה כי שמעון וכו' מכי יהיב זוזי כי לא נשתנה השער ומשום הכי לף כי נשתנה כליל וכ"ש ויש לייסב נמן לף כמו שנכתב בספרים וכ"ל דלוקח רוצה לחזור לף שלא נשתנה השער וק"ל: